

RO

RO

RO

COMISIA EUROPEANĂ

Bruxelles, 9.11.2010
COM(2010) 680 final

COMUNICAREA COMISIEI CĂTRE PARLAMENTUL EUROPEAN ȘI CONSILIU

Avizul Comisiei privind cererea Albaniei de aderare la Uniunea Europeană

{SEC(2010) 1335 final}

COMUNICAREA COMISIEI CĂTRE PARLAMENTUL EUROPEAN ȘI CONSILIU

Avizul Comisiei privind cererea Albaniei de aderare la Uniunea Europeană

A. INTRODUCERE

a) Cererea de aderare

Albania și-a depus cererea de aderare la Uniunea Europeană la 28 aprilie 2009. La 16 noiembrie 2009, Consiliul Uniunii Europene a solicitat Comisiei să îi transmită avizul său referitor la această cerere, în conformitate cu procedura prevăzută la articolul 49 din Tratatul privind Uniunea Europeană, care precizează că: *„Orice stat european care respectă valorile prevăzute la articolul 2 și care se angajează să le promoveze poate solicita să devină membru al Uniunii. Parlamentul European și parlamentele naționale sunt informate cu privire la această cerere. Statul solicitant adresează cererea sa Consiliului, care se pronunță în unanimitate după consultarea Comisiei și după aprobarea Parlamentului European, care se pronunță cu majoritatea membrilor din care este constituit. Criteriile de eligibilitate aprobate de Consiliul European se iau în considerare.”*

Articolul 2 prevede că *„Uniunea se întemeiază pe valorile respectării demnității umane, libertății, democrației, egalității, statului de drept, precum și pe respectarea drepturilor omului, inclusiv a drepturilor persoanelor care aparțin minorităților. Aceste valori sunt comune statelor membre într-o societate caracterizată prin pluralism, nediscriminare, toleranță, justiție, solidaritate și egalitate între femei și bărbați.”*

Acesta este cadrul juridic în temeiul căruia Comisia emite prezentul aviz.

Consiliul European de la Feira din iunie 2000 recunoscuse faptul că țările din Balcanii de Vest care participă la procesul de stabilizare și de asociere erau/sunt „potențiale candidate” la aderarea la UE. Perspectiva europeană a acestor țări a fost confirmată și de Consiliul European de la Salonic din iunie 2003, în cadrul căruia s-a adoptat „Agenda de la Salonic pentru Balcanii de Vest”. Această agendă rămâne piatra de temelie a politicii UE pentru această regiune.

Consiliul European din decembrie 2006 a reînnoit angajamentul UE referitor la faptul că *„viitorul Balcanilor de Vest este în Uniunea Europeană”*, reamintind faptul că, *„pentru fiecare țară, drumul către Uniunea Europeană depinde de eforturile individuale pe care le depune aceasta în vederea îndeplinirii criteriilor de la Copenhaga și a condițiilor stabilite în cadrul procesului de stabilizare și de asociere. Rezultatele satisfăcătoare obținute de către o țară în ceea ce privește respectarea obligațiilor care îi revin în temeiul unui acord de stabilizare și de asociere (ASA), inclusiv a dispozițiilor privind comerțul, reprezintă un element esențial care va sta la baza analizării, de către Uniunea Europeană, a unor eventuale cereri de aderare.”* Cu ocazia reuniunii ministeriale UE-Balcanii de Vest care a avut loc la 2 iunie 2010 la Sarajevo, UE și-a reafirmat angajamentul neechivoc în ceea ce privește perspectiva europeană a țărilor din Balcanilor de Vest și a subliniat faptul că viitorul acestor țări este în Uniunea Europeană.

În conformitate cu dispozițiile din tratat, prezenta evaluare se face în funcție de criteriile de eligibilitate stabilite de Consiliul European. La Copenhaga, în iunie 1993, Consiliul European a concluzionat că:

„Aderarea va avea loc imediat ce o țară va fi capabilă să își asume obligațiile asociate calității de stat membru, prin îndeplinirea condițiilor economice și politice necesare.

Calitatea de membru presupune:

ca țara să dispună de instituții stabile, care să garanteze respectarea democrației, a statului de drept, a drepturilor omului și care să asigure respectarea și protecția minorităților; existența unei economii de piață funcționale, precum și capacitatea de a face față presiunii concurențiale și forțelor pieței din cadrul Uniunii; capacitatea de a-și asuma obligațiile asociate calității de stat membru, inclusiv aderarea la obiectivele uniunii politice, economice și a celor referitoare la uniunea monetară.”

Capacitatea Uniunii de a absorbi noi membri, menținând, în același timp, dinamica integrării europene este, de asemenea, un element important, luat în calcul pentru a stabili atât interesul general al Uniunii, cât și cel al țărilor candidate.

În decembrie 1995, Consiliul European de la Madrid a semnalat necesitatea *„creării condițiilor necesare pentru integrarea treptată și armonioasă a țărilor [solicitante], în special prin dezvoltarea economiei de piață, adaptarea structurilor lor administrative și crearea unui mediu economic și monetar stabil.”*

Condițiile stabilite în cadrul procesului de stabilizare și de asociere au fost definite de Consiliu la 31 mai 1999. Printre acestea se numără cooperarea cu Tribunalul Penal Internațional pentru Fosta Iugoslavie (TPII) și cooperarea regională. Aceste condiții reprezintă un element fundamental al PSA și sunt integrate în Acordul de stabilizare și de asociere cu Albania, care a intrat în vigoare în aprilie 2009.

În decembrie 2006, Consiliul European a fost de acord că *„strategia de extindere ce are la bază consolidarea, condiționalitatea și comunicarea, combinată cu capacitatea UE de a integra noi membri, constituie baza pentru un consens reînnoit privind extinderea.”*

În cadrul prezentului aviz, Comisia analizează cererea Albaniei pe baza capacității acestei țări de a îndeplini criteriile stabilite de Consiliul European de la Copenhaga din 1993, precum și condițiile stabilite în cadrul procesului de stabilizare și de asociere. Sunt analizate, de asemenea, rezultatele obținute de Albania în ceea ce privește respectarea obligațiilor asumate prin Acordul de stabilizare și de asociere, inclusiv a dispozițiilor privind comerțul. Avizul a fost elaborat pe baza unei metodologii similare celei utilizate în cazul avizelor anterioare, cu unele adaptări care reflectă *„consensul reînnoit privind extinderea”* din 2006. Comisia a organizat o serie de misiuni de experți în Albania, care au vizat în principal domeniile corespunzătoare criteriilor politice. Această metodologie a permis o evaluare temeinică a capacităților administrative de care dispun instituțiile din Albania și a modului de punere în aplicare a legislației, contribuind la o mai bună identificare a provocărilor rămase și a priorităților de acțiune viitoare. Comisia a analizat atât situația actuală, cât și perspectivele pe termen mediu. În sensul prezentului aviz și fără a se aduce atingere unei eventuale viitoare date de aderare, perspectiva pe termen mediu a fost definită ca fiind o perioadă de cinci ani.

Raportul care conține analiza detaliată ce stă la baza prezentului aviz este publicat ca document separat (*Raport analitic pentru avizul privind cererea Albaniei de aderare la UE*¹). În conformitate cu consensul reînnoit privind extinderea, raportul analitic furnizează, de asemenea, estimări inițiale ale impactului asupra unor domenii de politică și sectoare-cheie (libera circulație a lucrătorilor, agricultura și dezvoltarea rurală, politica regională și dispozițiile financiare și bugetare). Comisia furnizează evaluări mai detaliate ale impactului asupra acestor domenii esențiale de politică în etape ulterioare ale procesului de preaderare. În plus, un tratat de aderare pentru Albania ar presupune o adaptare tehnică a instituțiilor UE în lumina Tratatului privind Uniunea Europeană.

b) Relațiile dintre UE și Albania

Comunitatea Europeană a stabilit relații cu Albania în iunie 1991, în urma instituirii republicii parlamentare în luna martie a aceluiași an.

În 1992, a intrat în vigoare un Acord de comerț și cooperare între UE și Albania. Cooperarea economică a fost intensificată în 1999, când Albania a început să beneficieze de preferințe comerciale autonome din partea UE, iar produsele exportate de Albania au beneficiat de scutire de la plata taxelor vamale pe piața UE.

În aprilie 2009 a intrat în vigoare un **Acord de stabilizare și de asociere** între UE și Albania², care a înlocuit Acordul intermediar privind comerțul și aspectele legate de comerț, care a intrat în vigoare în decembrie 2006. În general, Albania și-a îndeplinit fără probleme obligațiile ce îi revin în temeiul Acordului de stabilizare și de asociere, inclusiv dispozițiile referitoare la comerț. Ori de câte ori au apărut probleme, Albania a avut o atitudine deschisă și constructivă în ceea ce privește identificarea mijloacelor de rezolvare a acestora.

Începând din 2001, au avut loc reuniuni de dialog politic la nivel ministerial între UE și Albania. Comitetul mixt instituit în temeiul Acordului intermediar s-a întrunit de trei ori între 2006 și 2008. În mai 2009 și 2010 au avut loc reuniuni ale Consiliului de stabilizare și de asociere. Prima reuniune a Consiliului de stabilizare și de asociere a avut loc în martie 2010. Reuniuni ale subcomitetului au avut loc în 2009 și 2010.

În 2004, Consiliul a adoptat primul **Parteneriat european** cu Albania³. În februarie 2008, Consiliul a adoptat un nou parteneriat european cu Albania⁴.

În contextul dialogului de liberalizare a regimului vizelor, Albania a realizat progrese importante în mai multe domenii vizate de foaia de parcurs. Prin urmare, Comisia a prezentat, la 27 mai 2010, o propunere privind eliminarea obligativității vizelor pentru cetățenii albanezi, cu condiția îndeplinirii criteriilor restante. Propunerea a fost adoptată de Parlamentul European la 7 octombrie și de Consiliu la 8 noiembrie 2010. În 2006 a intrat în vigoare un acord de readmisie între Uniunea Europeană și Albania.

Albania a devenit membru deplin al Comunității Energiei din Europa de Sud-Est în urma semnării Tratatului privind Comunitatea Energiei în octombrie 2005 și a intrării acestuia în

¹ SEC (2010)1335 din 9.11.2010

² JO L 107, 28.4.2009, p. 166.

³ JO L 35, 7.2.2006, p. 1.

⁴ JO L 080, 19.3.2008, p. 1.

vigoare la 1 iulie 2006. În iunie 2006, Albania a semnat Acordul privind spațiul aerian comun european (ECAA).

Albania joacă un rol activ în cadrul procesului de supraveghere economică și fiscală al UE și al procedurilor de raportare aplicabile țărilor potențial candidate începând din 2006.

Strategia națională de dezvoltare și integrare (2007-2013) este principalul document strategic de politică al Guvernului Albaniei, în care sunt prezentate obiectivele pe termen lung ale țării în materie de dezvoltare națională și de integrare europeană.

Uniunea Europeană este cel mai important partener comercial al Albaniei, reprezentând în 2009 80 % din volumul total al schimburilor comerciale externe.

Albania beneficiază de **asistență financiară din partea UE** încă din 1991. În total, în perioada 1999 – 2010, UE a angajat peste 565,7 milioane EUR pentru Albania. În perioada 1999-2006, Albania a beneficiat, în cadrul programului CARDS, de asistență din partea UE în valoare de 259,6 milioane EUR. În 2007, CARDS a fost înlocuit cu Instrumentul de asistență pentru preaderare (IPA), prin intermediul căruia Albania a primit asistență în valoare de 306,1 milioane EUR în perioada 2007-2010. IPA vizează sprijinirea procesului de reformă din această țară în contextul integrării europene, în special consolidarea instituțiilor, introducerea acquis-ului UE, îmbunătățirea condițiilor socioeconomice, precum și protecția mediului și dezvoltarea durabilă. Se acordă sprijin financiar și instituțional și societății civile.

În mai 2005 a fost ratificat un acord-cadru între Comunitatea Europeană și Albania privind participarea la programele UE. Albania participă deocamdată la trei programe ale UE: cel de Al șaptelea program-cadru (PC7) pentru cercetare și dezvoltare tehnologică (2007-2013), Programul specific pentru spirit antreprenorial și inovare (SAI) din cadrul programului-cadru pentru inovație și competitivitate (2007-2013) și programul Europa pentru cetățeni. Fondurile IPA sunt folosite pentru a acoperi o parte din costurile de participare la toate aceste trei programe.

B) CRITERIILE DE ADERARE

1. CRITERIILE POLITICE

Prezenta evaluare are la bază criteriile de la Copenhaga referitoare la stabilitatea instituțiilor care garantează respectarea democrației, a statului de drept, a drepturilor omului și care asigură protecția minorităților, precum și condițiile stabilite în cadrul procesului de stabilizare și de asociere.

Albania este o **democrație** parlamentară, bazată pe un cadru constituțional și legislativ care respectă, în mare măsură, principiile și standardele europene. Există un consens general cu privire la obiectivul aderării la UE, însă instituțiile democratice nu sunt suficient de eficace și stabile. Instituțiile și procedurile parlamentare nu funcționează corespunzător. Prin urmare, parlamentul nu exercită o supraveghere și un control eficace asupra guvernului, iar controlul acestuia asupra procesului legislativ este insuficient. Dialogul politic este conflictual și neconstructiv, nu în ultimul rând din cauza impasului politic la care s-a ajuns în urma alegerilor din iunie 2009. Acest lucru împiedică desfășurarea corespunzătoare a activității parlamentare, precum și realizarea reformelor de politică necesare, pe bază de consens. Guvernul este responsabil, împreună cu opoziția, de identificarea, în mod transparent și cu

respectarea deplină a Constituției, a soluțiilor de care are nevoie țara pentru a avansa pe calea integrării în UE. În plus, există probleme în ceea ce privește punerea în aplicare a legislației. Cadrul juridic al administrației publice și sistemul funcției publice sunt, în mare parte, compatibile cu standardele și practicile europene. Cu toate acestea, punerea în aplicare corespunzătoare a cadrului juridic constituie o sursă de îngrijorare, iar funcția publică este foarte politizată, lipsită de transparență în ceea ce privește numirile și se caracterizează printr-o rotație mare a personalului.

Conform Biroului pentru Instituții Democratice și Drepturile Omului (ODIHR) din cadrul OSCE, alegerile legislative din iunie 2009 au respectat majoritatea standardelor internaționale și au reprezentat o îmbunătățire față de practicile anterioare. Cu toate acestea, au fost identificate o serie de deficiențe și au fost formulate recomandări privind următoarele alegeri, inclusiv privind abordarea problemei politizării procedurilor, de exemplu a numărării voturilor. Aceste recomandări nu s-au reflectat până acum într-o reformă electorală satisfăcătoare, necesară pentru alegerile următoare.

În ultimii ani, Albania a consolidat **statul de drept**, în special prin reforme legislative și instituționale care au vizat sistemul judiciar și lupta împotriva corupției și a criminalității organizate. A fost consolidată în special capacitatea administrativă a organismelor de aplicare a legii. Reformele sunt însă, în continuare, incomplete, există deficiențe considerabile în ceea ce privește independența, transparența și responsabilizarea sistemului judiciar și nu s-au obținut rezultate suficiente în ceea ce privește eficientizarea eforturilor de luptă împotriva corupției și a criminalității organizate.

Procesul de reformare a sistemului judiciar este în desfășurare. Cu toate acestea, nu a fost adoptată încă o strategie de reformă cuprinzătoare și coordonată a justiției și nici nu au fost adoptate legi cheie, precum cea privind instanțele administrative și organizarea Înalțului Consiliu de Justiție. Persistă îngrijorări cu privire la funcționarea generală, eficiența și independența sistemului judiciar. Nu există transparență cu privire la numirea, promovarea, transferul și evaluarea judecătorilor și există numeroase puncte nevralgice în ceea ce privește sistemul de control al sistemului judiciar. Cazurile din ultimii ani de nerespectare de către guvern a hotărârilor Curții Constituționale și politizarea votului privind numirea președinților Curții Constituționale și Înaltei Curții sunt îngrijorătoare întrucât se abat de la principii fundamentale precum independența sistemului judiciar și respectarea statului de drept. Nici resursele umane și financiare, nici calitatea infrastructurii nu sunt corespunzătoare și trebuie îmbunătățite pentru a asigura funcționarea eficientă a instanțelor.

Albania a făcut eforturi în ultimii ani pentru a institui un cadru juridic și instituțional capabil să lupte împotriva corupției, cadru care în prezent este, în mare parte, operațional. În ciuda acestor eforturi, corupția continuă să fie răspândită în multe domenii, reprezentând o problemă deosebit de gravă. Extrem de îngrijorătoare sunt corupția din sistemul judiciar și cea legată de sistemul de restituire a drepturilor de proprietate și de acordare de compensații, precum și practicarea pe scară largă a mitei în sistemul medical. Finanțarea netransparentă a partidelor politice, care face posibilă exercitarea unei influențe necuvenite asupra politicului, constituie o problemă de proporții. Albania trebuie să își definească cadrul juridic în domeniul luptei împotriva corupției și să elimine obstacolele în calea desfășurării de anchete eficace, în special cele referitoare la judecători, miniștri și parlamentari, legate de imunitatea nelimitată a acestor funcționari publici. Trebuie asigurată o punere în aplicare sistematică a strategiei și a planului de acțiune anticorupție și trebuie obținute rezultate concrete în ceea ce privește desfășurarea proactivă de anchete și urmăriri judiciare, precum și în ceea ce privește

punerea sub acuzare și pronunțarea de condamnări definitive în cazurile de corupție la toate nivelurile.

În domeniul luptei împotriva criminalității organizate, Albania a creat un cadru legislativ și instituțional care este, în mare măsură, adecvat. Reforma autorităților de aplicare a legii, precum și dotarea adecvată a acestora cu resurse și echipamente a contribuit la contracararea acestui fenomen. Cu toate acestea, trebuie demonstrate în continuare, în practică, punerea în aplicare eficace a noii legislații și profesionalismul structurilor și sistemelor. Trebuie asigurată desfășurarea de anchete proactive, iar cazurile în care anchetele au fost încununate cu succes trebuie să fie urmate de pronunțarea de condamnări în instanță. Activitățile desfășurate de grupările de crimă organizată din Albania, care au ecouri în afara țării, constituie în continuare o sursă puternică de îngrijorare. Este necesară consolidarea în continuare a cooperării la nivel internațional, în special cu țările învecinate.

În Albania există, în mare măsură, cadrul juridic și politic care reglementează **drepturile omului și respectarea și protecția minorităților**, acesta corespunzând, în linii mari, standardelor europene și internaționale. Cadrul instituțional este adecvat, există însă lacune în ceea ce privește legislația și punerea în aplicare a strategiilor și a planurilor de acțiune existente. Trebuie consolidată sensibilizarea și receptivitatea administrației, a autorităților judiciare și a celor de aplicare a legii cu privire la respectarea standardelor din domeniul drepturilor omului.

Drepturile omului sunt, în general, respectate în Albania, persistă, însă, unele motive de îngrijorare. Restituirea, legalizarea și sistemul de compensații pentru proprietățile naționalizate sunt aspecte reglementate de acte legislative contradictorii și de multe agenții ale căror competențe se suprapun, ajungându-se astfel la un nivel de complexitate care pune în pericol respectarea eficace a drepturilor omului în acest domeniu. Curtea Europeană a Drepturilor Omului a pronunțat mai multe hotărâri împotriva Albaniei pe motive de încălcare a dreptului la un proces echitabil în acest domeniu. O altă preocupare serioasă este legată de condițiile de detenție și de tratament ale persoanelor deținute în secții de poliție, în detenție preventivă și în închisori. Independența mediatică este pusă sub semnul întrebării de prevalența influențelor politice și a intereselor de afaceri. Violența în familie este un fenomen puternic înrădăcinat, care afectează numeroase familii și care nu face obiectul unei abordări sistematice. Cadrul juridic și instituțional privind lupta împotriva discriminării a fost îmbunătățit considerabil, în special prin crearea Oficiului comisarului responsabil de protecția împotriva discriminării. Cu toate acestea, persoanele de etnie romă, persoanele cu handicap și persoanele lesbiene, homosexuale, bisexuale și transgen fac în continuare obiectul discriminării. Egalitatea de gen nu este pe deplin garantată în practică, în special în ceea ce privește ocuparea forței de muncă și accesul la ajutor economic. Există unele lacune în legislația privind drepturile omului, în special pentru că nu a fost încă adoptată o lege integrală privind drepturile copiilor. În plus, funcționarea instituțiilor naționale pentru protecția drepturilor omului este îngreunată de întârzierile în numirea unui nou ombudsman, în condițiile în care postul respectiv este vacant de la începutul anului 2010.

Cu toate că Albania nu are o lege-cadru privind minoritățile, respectarea și protecția acestora sunt, în general, garantate. În practică, sunt recunoscute drepturile specifice a trei minorități „naționale” și a două minorități „etnolingvistice”, astfel cum sunt definite de Albania. Există însă inconsecvențe în aplicarea acestor drepturi. Lipsa unor date precise privind minoritățile ridică piedici în elaborarea unor politici corespunzătoare. Se speră că acest lucru va fi remediat prin următorul recensământ al populației, prevăzut pentru 2011, în conformitate cu standardele internaționale. Trebuie mărit nivelul de reprezentare în administrația publică și în

politică a persoanelor aparținând minorităților. Cadrul de politică existent pentru ameliorarea condițiilor de trai ale romilor nu este suficient pus în aplicare. Minoritatea romă se confruntă cu condiții grele de trai și are un acces limitat la locuri de muncă, la educație și la servicii sociale.

Albania respectă, în general, condițiile stabilite în cadrul **procesului de stabilizare și de asociere**. Această țară rămâne puternic angajată în cooperarea regională și joacă un rol constructiv la nivel regional, participând activ la inițiativele regionale. Relațiile bilaterale cu vecinii sunt, în general, bune. Deși este parte la Statutul de la Roma, Albania a ratificat un acord bilateral de imunitate cu Statele Unite ale Americii cu privire la Curtea Penală Internațională, acord care nu este conform cu pozițiile comune și principiile directoare ale UE în această privință. Albania trebuie să se alinieze la poziția UE.

2. CRITERIILE ECONOMICE

Prezenta evaluare se face pe baza criteriilor de la Copenhaga privind existența unei **economii de piață funcționale** și privind capacitatea de a face față **presiunii concurențiale** și forțelor pieței din cadrul Uniunii.

În Albania s-a ajuns la un consens larg în ceea ce privește elementele fundamentale ale politicii economice și s-au obținut rezultate în ceea ce privește punerea în aplicare a reformelor economice. Albania a ajuns la un nivel de stabilite macroeconomică suficient de ridicat pentru a permite agenților economici să ia decizii într-un climat de predictibilitate. Combinația de politici macroeconomice din ultimii ani a fost corespunzătoare, generând rate ale creșterii de peste 5 %, în timp ce activitatea economică, cu toate că a cunoscut o încetinire, a înregistrat valori pozitive în 2009, în ciuda crizei. Inflația a rămas la cote scăzute. Privatizarea a contribuit la dezvoltarea interacțiunii libere a forțelor pieței. Prețurile și comerțul au fost, în mare parte, liberalizate. S-au realizat progrese semnificative în ceea ce privește facilitarea intrării pe piață. Sistemul bancar s-a extins rapid ca urmare a privatizărilor și a intrării pe piață a actorilor străini. A scăzut numărul ajutoarelor de stat. Nivelul de integrare a schimburilor comerciale și a investițiilor cu UE a continuat să fie ridicat.

Cu toate acestea, consolidarea fiscală a cunoscut recent un regres, iar nivelul ridicat al datoriei publice constituie în continuare o sursă de vulnerabilitate macrofinanciară. O bază redusă a exporturilor și a investițiilor publice au condus la un dezechilibru semnificativ și persistent al contului curent. Existența pe scară largă a unor proceduri de lucru informale continuă să perturbe grav piața muncii, iar rata șomajului rămâne ridicată, fiind de 13,8 % în 2009. Accesul la finanțare continuă să fie o provocare pentru întreprinderile mici. Deficiențele legate de respectarea statului de drept afectează negativ mediul de afaceri și transferul proprietății, iar recunoașterea drepturilor de proprietate continuă să fie o problemă gravă. Sistemul de învățământ continuă să fie incapabil să ofere pieței muncii competențele de care are nevoie o piață a muncii în schimbare. Este nevoie să se investească mai mult în infrastructură. Este nevoie să se acorde o mai mare atenție unor teme precum garantarea fiabilității aprovizionării cu energie și viabilitatea financiară a sectorului energetic. Economia informală rămâne o provocare importantă.

3. CAPACITATEA DE ASUMARE A OBLIGAȚIILOR ASOCIATE CALITĂȚII DE STAT MEMBRU

Capacitatea Albaniei de a-și asuma obligațiile asociate calității de stat membru a fost evaluată în funcție de următorii indicatori:

- obligațiile prevăzute în Acordul de stabilizare și de asociere;
- progresele înregistrate în ceea ce privește adoptarea, punerea în aplicare și asigurarea respectării acquis-ului UE.

În general, Albania și-a îndeplinit obligațiile asumate prin Acordul de stabilizare și de asociere, cu toate că trebuie acordată atenția cuvenită respectării termenelor stabilite pentru onorarea angajamentelor sale. Până de curând s-au înregistrat, de asemenea, unele probleme în punerea în aplicare a anumitor dispoziții comerciale (în special a clauzei de standstill legate de taxele aplicate importurilor).

Albania a adoptat o Strategie națională de dezvoltare și integrare (2007-2013), care reprezintă un plan cuprinzător și ambițios ce prevede apropierea legislației naționale de acquis-ul UE. În ultimii ani a-au înregistrat progrese importante în ceea ce privește alinierea legislației la acquis-ul UE, în special în anumite domenii ale pieței interne, în ceea ce privește dispozițiile legate de comerț, domeniul vamal și fiscalitate. Cu toate acestea, Albania se confruntă cu probleme majore în ceea ce privește punerea în aplicare și asigurarea respectării legislației. Capacitățile administrative și judiciare rămân, în general, limitate, iar Albania va trebui să facă eforturi susținute pentru a le consolida, astfel încât să fie în măsură să-și asume obligațiile asociate calității de membru pe termen mediu.

Dacă face în continuare eforturi, ar trebui ca, pe termen mediu, Albania să poată respecta cerințele acquis-ului în următoarele domenii:

- fiscalitate;
- politica privind întreprinderile și industria;
- știință și cercetare;
- educație și cultură;
- uniunea vamală;
- relații externe;
- politica externă, de securitate și de apărare;
- dispoziții financiare și bugetare.

Albania va trebui să facă eforturi suplimentare pentru a se alinia la acquis și pentru a pune în aplicare în mod eficace pe termen mediu acquis-ul în următoarele domenii:

- libera circulație a lucrătorilor;
- dreptul de stabilire și libertatea de a presta servicii;
- libera circulație a capitalurilor;
- achiziții publice;
- dreptul societăților comerciale;
- politica în domeniul concurenței;

- servicii financiare;
- energie;
- politica economică și monetară;
- statistică;
- rețele transeuropene;
- protecția consumatorilor și a sănătății.

În domeniile menționate mai sus sunt necesare modificări suplimentare în ceea ce privește cadrul juridic și instituțional, în special consolidarea capacităților administrative și de punere în aplicare.

Albania va trebui să facă eforturi considerabile și susținute pentru a se alinia la acquis și pentru a pune în aplicare în mod eficace pe termen mediu acquis-ul UE în următoarele domenii:

- - libera circulație a bunurilor;
- - dreptul proprietății intelectuale;
- - societatea informațională și mass-media;
- agricultură și dezvoltare rurală;
- politica privind siguranța alimentară, veterinară și fitosanitară;
- pescuit;
- politica în domeniul transporturilor;
- politica socială și ocuparea forței de muncă;
- politica regională și coordonarea instrumentelor structurale;
- sistemul judiciar și drepturile fundamentale;
- justiție, libertate și securitate;
- control financiar.

În aceste domenii sunt necesare modificarea cadrului juridic și instituțional, precum și consolidarea semnificativă a capacităților administrative și de punere în aplicare.

În ceea ce privește mediul, vor fi necesare în continuare eforturi foarte importante pentru a asigura alinierea la acquis-ul UE și punerea în aplicare eficace a acestuia. Printre acestea se numără realizarea unor investiții substanțiale și consolidarea capacității administrative de punere în aplicare a legislației pentru a asigura îndeplinirea, pe termen mediu, a celor mai importante criterii, inclusiv a celor legate de schimbările climatice. Alinierea integrală la acquis ar putea avea loc numai pe termen lung și ar necesita un nivel ridicat de investiții.

C. CONCLUZII ȘI RECOMANDĂRI

Albania a înregistrat progrese în ceea ce privește îndeplinirea criteriilor referitoare la stabilitatea instituțiilor care garantează (respectarea) democrației, a statului de drept, a drepturilor omului și (care asigură) respectarea și protecția minorităților, convenite cu ocazia Consiliului European de la Copenhaga din 1993, precum și condițiile stabilite în cadrul procesului de stabilizare și de asociere. Cu toate acestea, sunt necesare eforturi suplimentare importante.

În ceea ce privește criteriile economice, Albania a ajuns la un anumit nivel de stabilitate macroeconomică. Cu toate acestea, pentru a deveni o economie de piață funcțională, astfel cum prevedea Consiliul European de la Copenhaga din 1993, Albania trebuie să consolideze în continuare guvernanta, să îmbunătățească performanțele pieții muncii, să asigure recunoașterea drepturilor de proprietate și să consolideze statul de drept. Pentru a putea face față, pe termen mediu, presiunii concurențiale și forțelor pieței din cadrul Uniunii, Albania trebuie să își consolideze infrastructura fizică și capitalul uman pentru a continua punerea în aplicare a reformelor structurale.

În general, Albania și-a îndeplinit cu succes obligațiile ce îi revin în temeiul Acordului de stabilizare și de asociere.

Pe termen mediu, Albania ar fi capabilă să preia obligațiile asociate calității de stat membru în majoritatea domeniilor acquis-ului, cu condiția ca procesul de aliniere să continue și să se înregistreze eforturi considerabile și susținute în vederea punerii în aplicare și a asigurării respectării legislației. Trebuie acordată o atenție specială următoarelor domenii: libera circulație a mărfurilor, dreptul proprietății intelectuale, societatea informațională și mass-media, agricultură și dezvoltare durabilă, politica privind siguranța alimentară, veterinară și fitosanitară, pescuit, politica în domeniul transporturilor, politica socială și ocuparea forței de muncă, politica regională și coordonarea instrumentelor structurale, sistemul judiciar și drepturile fundamentale, justiție, libertate și securitate și control financiar. Alinierea integrală la acquis-ul în domeniul mediului ar putea avea loc numai pe termen lung și ar necesita un nivel ridicat de investiții; eforturile în acest domeniu ar trebui accelerate.

Aderarea Albaniei ar avea, în general, un impact limitat asupra politicilor Uniunii Europene și nu ar afecta capacitatea Uniunii de a-și menține și consolida propria dezvoltare.

Comisia consideră că ar trebui să deschidă negocierile de aderare a Albaniei la Uniunea Europeană după ce această țară va atinge nivelul necesar de îndeplinire a criteriilor de aderare, în special a criteriilor politice de la Copenhaga referitoare la stabilitatea instituțiilor care garantează în special democrația și statul de drept. În acest sens, Albania trebuie să respecte în special următoarele priorități-cheie:

- să asigure funcționarea corespunzătoare a Parlamentului pe baza unui dialog politic constructiv și susținut între toate partidele politice;
- să adopte legile restante pentru care este nevoie de o majoritate calificată în Parlament;
- să numească ombudsmanul și să garanteze proceduri corespunzătoare de audiere și vot în Parlament pentru numirea membrilor Curții Constituționale și ai Înaltei Curți;
- să modifice cadrul legislativ privind alegerile în conformitate cu recomandările Biroului pentru Instituții Democratice și Drepturile Omului (ODIHR) din cadrul OSCE;

- să se asigure să alegerile se desfășoare în conformitate cu standardele europene și internaționale;
- să facă pași importanți pe calea reformei administrației publice, inclusiv să aducă amendamente legii privind funcția publică și să consolideze Departamentul Administrației Publice, în vederea asigurării unui mai mare profesionalism și a depolitizării administrației publice și a consolidării unei abordări transparente, bazate pe merit, a numirilor și a promovărilor;
- să întărească respectarea statului de drept prin adoptarea și punerea în aplicare a unei strategii de reformă a sistemului judiciar care să asigure independența, eficiența și responsabilizarea instituțiilor judecătorești;
- să pună în aplicare în mod eficace strategia și planul de acțiune anticorupție ale guvernului, să elimine obstacolele în calea desfășurării de anchete, în special cu privire la judecători, miniștri și membri ai parlamentului; să obțină rezultate vizibile în ceea ce privește desfășurarea de anchete proactive, urmărirea penală și condamnările în cazurile de corupție la toate nivelurile;
- să intensifice lupta împotriva criminalității organizate, bazată pe evaluarea amenințărilor și pe desfășurarea de investigații proactive, pe cooperarea sporită cu partenerii regionali și cu partenerii UE și pe o mai bună coordonare între agențiile de aplicare a legii; să obțină rezultate vizibile în acest domeniu;
- să elaboreze, să adopte și să pună în aplicare o strategie națională și un plan de acțiune privind drepturile de proprietate în urma unei ample consultări a părților interesate și ținând cont de jurisprudența CEDO. Acestea ar trebui să vizeze procesele de restituire, de acordare de compensații și de legalizare;
- să ia măsuri concrete pentru a întări protecția drepturilor omului, în special pentru femei, copii și populația romă și să pună în aplicare în mod eficace politici antidiscriminatorii;
- să ia măsuri suplimentare pentru a îmbunătăți condițiile de detenție din secțiile de poliție, din centrele de detenție preventivă și din închisori; să consolideze urmărirea în instanță a cazurilor de rele tratamente și să îmbunătățească aplicarea recomandărilor ombudsmanului în acest domeniu.

Albania este încurajată să își continue angajamentul constructiv în ceea ce privește cooperarea regională și consolidarea relațiilor bilaterale cu țările învecinate. Prevederile Acordului de stabilizare și de asociere trebuie respectate în continuare fără probleme; în acest context, se impune acordarea unei atenții cuvenite respectării termenelor stabilite pentru îndeplinirea angajamentelor asumate. În plus, Albania este încurajată puternic să își consolideze în continuare, sistematic, capacitatea administrativă. Trebuie intensificată cooperarea cu societatea civilă. Albania trebuie să aloce resurse corespunzătoare pentru a garanta funcționarea eficace a instituțiilor sale de protecție a drepturilor omului și să își intensifice eforturile în domeniul protejării minorităților. Este necesară întărirea libertății și a independenței presei și contracararea prevalenței influențelor politice.

Comisia va monitoriza progresele înregistrate în ceea ce privește reformele necesare în cadrul instituțional al Acordului de stabilizare și de asociere și va sprijini în continuare eforturile realizate, prin intermediul Instrumentului de asistență pentru preaderare. Comisia va prezenta, în cadrul pachetului 2011 privind extinderea, un raport privind progresele înregistrate de

Albania. Acest raport se va concentra în special asupra punerii în aplicare a priorităților-cheie care trebuie abordate în vederea deschiderii negocierilor de aderare.